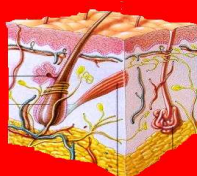

**Tomasz Mierzwa, Wiesława Windorbska,
Beata Turczyn, Romana Jańczak**

CZERNIAK I INNE NOWOTWORY ZŁOŚLIWE SKÓRY

***W WOJEWÓDZTWIE
KUJAWSKO-POMORSKIM
W LATACH 2001-2005***

Bydgoszcz, 2012

**CZERNIAK
I INNE NOWOTWORY ZŁOŚLIWE SKÓRY
W WOJEWÓDZTWIE
KUJAWSKO-POMORSKIM
W LATACH 2001-2005**

Centrum Onkologii
Szpital im. prof. F. Łukaszczyka
w Bydgoszczy

Dyrektor: Dr n. med. Zbigniew Pawłowicz

Zakład Profilaktyki i Promocji Zdrowia
Koordynator: Dr n. med. Tomasz Mierzwa

Wojewódzki Kujawsko–Pomorski Rejestr Nowotworów
Pracownicy st. statystyk med. Beata Turczyn
 st. statystyk med. Romana Jańczak

Opracowanie komputerowe mgr Jarosław Cała

Bydgoszcz ul. dr I. Romanowskiej 2
Tel: (052) 374–34–40
Fax: (052) 374–31–30

Druk finansowany ze środków Ministra Zdrowia
w ramach „Narodowego Programu Zwalczania Chorób Nowotworowych”

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	5
CEL PRACY	9
METODA.....	9
ZACHOROWANIA.....	10
NA NOWOTWORY ZŁOŚLIWE SKÓRY	
W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM	
W LATACH 2001-2005	10
CZERNIAK ZŁOŚLIWY SKÓRY	19
INNE NOWOTWORY ZŁOŚLIWE SKÓRY	26
OMÓWIENIE	33
SPIS TABEL.....	35
SPIS RYCIN	37
SPIS MAP	38
LITERATURA	39

WSTĘP

Rak skóry jest jednym z najczęściej występujących nowotworów u ludzi białej rasy. Umiejscawia się na odsłoniętych częściach ciała (dłonie, twarz, szyja, skóra głowy) i dotyczy najczęściej osób w 6 i 7 dekadzie życia. Obecnie za główny czynnik sprawczy powstania raka skóry uważana jest ekspozycja na promienie UV. Do innych przyczyn powstawania raka skóry zalicza się narażenie na czynniki chemiczne, np. środki ochrony roślin (herbicydy), pochodne ropy naftowej, środki grzybobójcze, węglowodory aromatyczne oraz związki arsenu. Także miejsca przewlekłe drażnione chemicznie, termicznie, lub mechanicznie mogą być narażone na powstanie raka skóry. Dotyczy to osób palących papierosy, mających przewlekłe przetoki lub narażonych na infekcje wirusem brodawczaka (1).

Do stanów uznawanych za predysponujące do powstania raka skóry należą:

- blizny pooparzeniowe
- nadmierne rogowacenie
- róg skórny
- choroba Bowena
- rogowacenie białe,
- zmiany wywołane przez wirus brodawczaka ludzkiego
- erytroplazja Queyrata
- skóra pergaminowa

Najczęstsze typy nowotworów złośliwych skóry to:

1. **Rak podstawnokomórkowy**, nabłonkowy, cechują się miejscową złośliwością. Charakterystyczny dla niego jest powolny wzrost. Nie jest nowotworem dającym przerzuty.
2. **Rak płaskonabłonkowy**, o znacznie większej złośliwości charakteryzuje się skłonnością do wzrostu naciekającego. Daje liczne przerzuty, przede wszystkim do węzłów chłonnych. Rozwija się najczęściej ze stanów przedrakowych. Jest rzadszą postacią nowotworu niż rak podstawnokomórkowy.

3. **Czerniak**, jest nowotworem złośliwym wywodzącym się z komórek barwnikowych - melanocytów. Najczęstszym punktem wyjścia czerniaka jest skóra, ale może on powstawać także w obrębie błon śluzowych oraz w błonie naczyniowej gałki ocznej. Charakteryzuje się dużą złośliwością z powodu szybkiego wzrostu, wczesnych i licznych przerzutów do okolicznych węzłów chłonnych, płuc i mózgu.
4. **Choroba Pageta** nowotwór złośliwy skóry wywodzący się ze struktur gruczołów apokrynowych (rak śródnaskórkowy), najczęściej lokalizuje się w obrębie brodawki sutkowej, znacznie rzadziej w okolicach narządów płciowych i odbytu.

Niektóre z form klinicznych nowotworów skóry przedstawia Rycina 1.

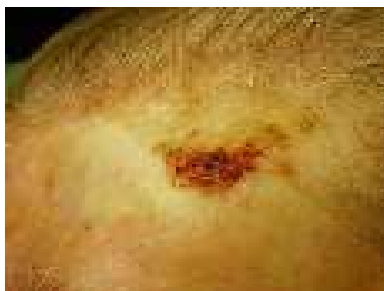
W celu uniknięcia ryzyka zachorowania na nowotwory złośliwe skóry niezbędne jest unikanie nasłonecznienia skóry i stosowanie kremów z filtrami UVA i UVB. Powstałe zmiany nowotworowe i przedrakowe leczy się chirurgicznie i krioterapią.

Rycina 1. Nowotwory złośliwe skóry

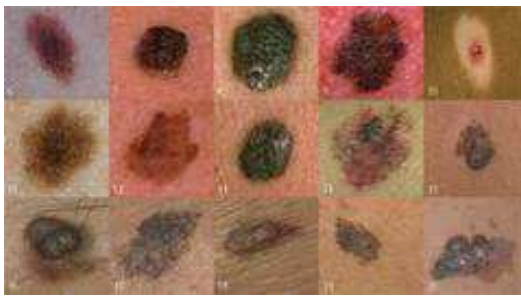
Rak podstawnokomórkowy

Rak płaskonabłonkowy

Rycina 2. Obraz zmian skórnych rozpoznanych jako czerniak

Czerniak złośliwy jest nowotworem, który pojawia się głównie u osób w średnim wieku. Ze względu na wyjątkową złośliwość tego nowotworu i ograniczone metody leczenia największą rolę w walce z nim odgrywa wczesne rozpoznanie choroby, poprzez dermatoskopię i profilaktykę, polegającą na wycięciu znamion budzących wątpliwość diagnostyczną (Ryc. 2). U kobiet czerniak najczęściej umiejscowiony jest na kończynach, w przypadku mężczyzn najczęstszym umiejscowieniem czerniaka jest tułów.

Klinicznymi objawami budzącymi niepokój są:

- powstanie guzka w obrębie znamienia,
- swędzenie,
- krwawienie, powstanie owrzodzeń,
- zaczernienie wokół znamienia

Zmiany w obrębie znamienia, budzące niepokój onkologiczny

Do oceny znamion skórnych używany jest system **ABCDE**, oceniający poszczególne cechy znamion:

A- asymetria-zmiana kształtu znamienia z okrągłej na niesymetryczną

B- brzegi – nierówne znamienia

C- kolor-zmiany w zabarwieniu znamienia: ściemnienie, rozjaśnienie, różne zabarwienie w obrębie tego samego znamienia

D- rozmiar, średnica znamienia- ocenie powinny być poddane wszelkie znamiona o wielkości powyżej 5 mm

E- ewolucji, czyli jakichkolwiek zmian wyglądu znamienia w ciągu ostatnich 3 miesięcy.

Czynniki ryzyka

Do czynników ryzyka powstania czerniaka należy „fenotyp nordycki” (jasna karnacja skóry, jasne lub rude włosy, niebieskie tęczęwki). Z fenotypem tym związane są oparzenia słoneczne i uszkodzenia skóry pod wpływem promieni słonecznych i promieniowania UV. Skłonność do oparzeń słonecznych (a także oparzenia słoneczne w młodym wieku) jest wymieniana jako ważny czynnik ryzyka powstania czerniaka.

Do innych czynników ryzyka należy zespół znamion dysplastycznych, występowanie tzw. plam soczewicowatych oraz zachorowania na czerniaka w rodzinie. Zmiany skórne podejrzane w kierunku czerniaka należy wyciąć w całości do badania histopatologicznego.

Rokowania w czerniaku złośliwym skóry

Rokowanie w czerniaku jest zależne od głębokości naciekania oraz stopnia zaawansowania klinicznego. We wczesnych stopniach zaawansowania (Clark I/II, grubość naciekania do 1 mm) wyleczalność sięga 90% - 100% (1).

Wśród ogólnych działań zapobiegających zachorowaniom na nowotwory złośliwe skóry należy wymienić przede wszystkim ograniczoną ekspozycję na promienie słoneczne, stosowanie preparatów, zawierających wysokie filtry ochronne.

Olbrzymie znaczenie w profilaktyce zmian skórnych ma ocena znamion zarówno kliniczna jak i przy pomocy dermatoskopu, czyli połączenia lupy o powiększeniu 10-20 x ze źródłem światła, co pozwala uzyskiwać wystandaryzowane obrazy (Rycina 3). Dużą zaletą dematoskopii jest jej nieinwazyjność, tani koszt oraz krótki czas trwania badania.

Rycina 3. Kliniczna i dermatoskopijna ocena zmian skórnych

Autorzy

CEL PRACY

Celem pracy jest przedstawienie analizy zarejestrowanych zachorowań na czerniaka i inne nowotwory złośliwe skóry w latach 2001-2005, w populacji woj. kujawsko-pomorskiego, z uwzględnieniem rozkładu geograficznego w zakresie powiatów.

METODA

Wojewódzki Kujawsko – Pomorski Rejestr Nowotworów gromadzi karty zgłoszenia nowotworu na druku Mz/N-1a, które wypełniane są, przez jednostki służby zdrowia w regionie (publiczne i niepubliczne ZOZ, gabinety i praktyki lekarskie) i przesyłane do 15 dnia każdego miesiąca. Karty następnie są klasyfikowane zgodnie z X Rewizją Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (2), wprowadzane do systemu komputerowego i poddawane obliczeniom statystycznym.

Wykorzystano następujące wskaźniki epidemiologiczne:

- bezwzględną liczbę zachorowań w danej populacji w przedziale czasu
- współczynniki surowe zachorowalności określające liczbę zachorowań na 100 000 badanej populacji
- współczynniki standaryzowane: określające liczbę zachorowań na 100 000 populacji na tle standardowej populacji świata
- częściowe, współczynniki zachorowalności określające częstość występowania danego schorzenia w określonej grupie wiekowej
- Wskaźnik struktury będący odsetkiem, jaki stanowi liczba zachorowań na dany nowotwór na tle wszystkich zachorowań u jednej z płci

Rozkład geograficzny zachorowalności na nowotwory złośliwe w regionie przedstawiony został w postaci map powiatów, według aktualnie obowiązującego (od 1999 roku) podziału administracyjnego województwa kujawsko – pomorskiego. Na mapach zaznaczono powiaty określając liczbę zachorowań i współczynniki surowe.

Dane literaturowe są przedstawione według kolejności cytowania w pracy.

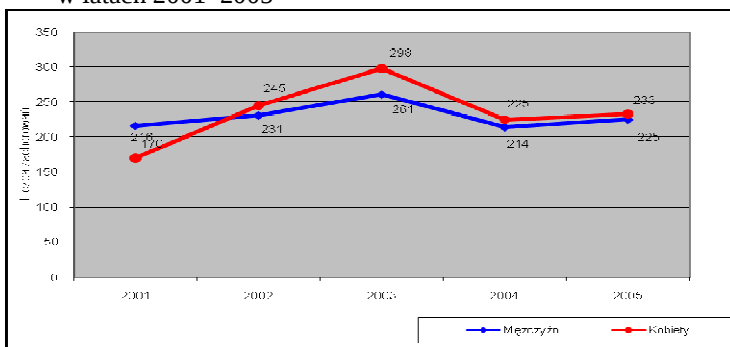
ZACHOROWANIA NA NOWOTWORY ZŁOŚLIWE SKÓRY W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM W LATACH 2001-2005

W województwie kujawsko-pomorskim w poszczególnych latach zarejestrowano kolejno: 216, 231, 261, 214, 225 co daje liczbę 1147 u mężczyzn. Natomiast u kobiet odpowiednio: 170, 245, 298, 225, 233, co daje liczbę 1171. Ogółem liczba zachorowań na czerniaka i inne nowotwory złośliwe skóry w omawianym okresie wynosi 2317 (Tabela 1).

Tabela 1. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) w latach 2001–2005

Rok	Mężczyźni Liczby bezwzględne	Kobiety Liczby bezwzględne	Ogółem
2001	216	170	386
2002	231	245	476
2003	261	298	559
2004	214	225	439
2005	225	233	457
Razem:	1 147	1 171	2 317

Rycina 4. Trend czasowy zachorowań na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) w latach 2001–2005

Zachorowania na czerniaka stanowią około 1,59% wszystkich zachorowań u mężczyzn oraz 1,87% u kobiet. Pozostałe nowotwory skóry natomiast stanowią około 5% wszystkich nowotworów u obu płci (Tabela 2,3 Rycina 5,6).

Tabela 2. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u mężczyzn w latach 2001–2005

Mężczyźni	2001	2002	2003	2004	2005	Ogółem	Wsk. struktury
Czerniak złośliwy skóry (C43)	47	56	45	49	52	249	1,59%
Inne nowotwory złośliwe skóry (C44)	169	175	216	165	173	898	5,74%
Razem	216	231	261	214	225	1 147	7,33%

Rycina 5. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u mężczyzn w latach 2001–2005

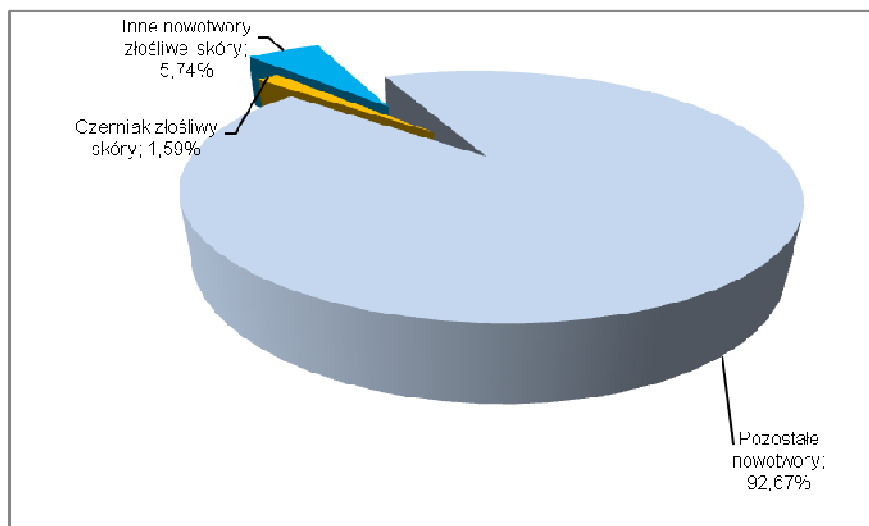
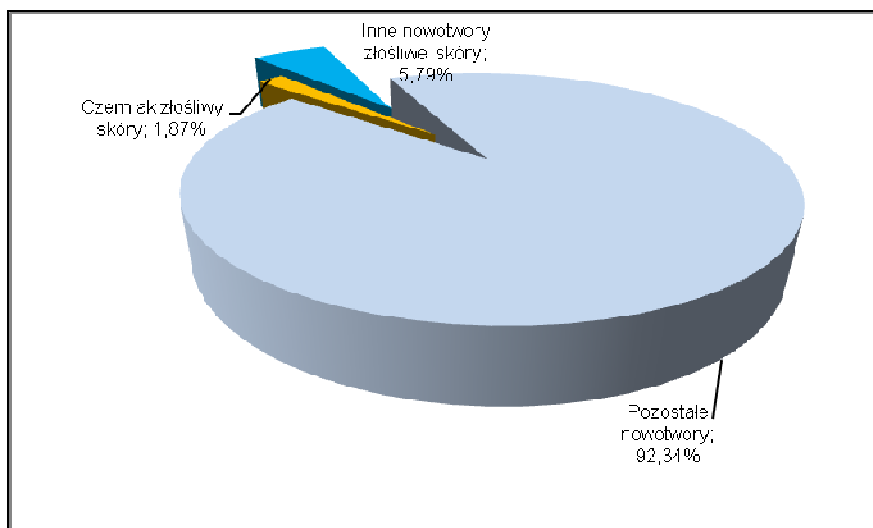

Tabela 3. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u kobiet w latach 2001–2005.

Kobiety	2001	2002	2003	2004	2005	Ogółem	Wsk. struktury
Czerniak złośliwy skóry (C43)	28	67	62	61	68	286	1,87%
Inne nowotwory złośliwe skóry (C44)	142	178	236	164	165	885	5,79%
Razem	170	245	298	225	233	1171	7,66%

Rycina 6. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u kobiet w latach 2001–2005.

Tabele 4 i 5 oraz Mapa 1 przedstawiają rozkład geograficzny zachorowań na nowotwory złośliwe ogółem u mężczyzn. Tabela 6 i Rycina 7 natomiast przedstawiają liczby zachorowań w poszczególnych grupach wiekowych. Kolejne Tabele 7,8,9, Mapa 2 i Rycina 8 przedstawiają te same dane u kobiet.

Tabela 4. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i wskaźnik struktury zachorowań na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u mężczyzn w latach 2001–2005.

Rok	Liczby bezwzględne	Współczynniki surowe	Wskaźnik struktury
2001	216	21,19	7,42
2002	231	23,11	8,53
2003	261	26,10	8,42
2004	214	21,42	6,58
2005	225	22,53	6,12

Mapa 1. Rozkład geograficzny zarejestrowanych zachorowań na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u mężczyzn w latach 2001–2005

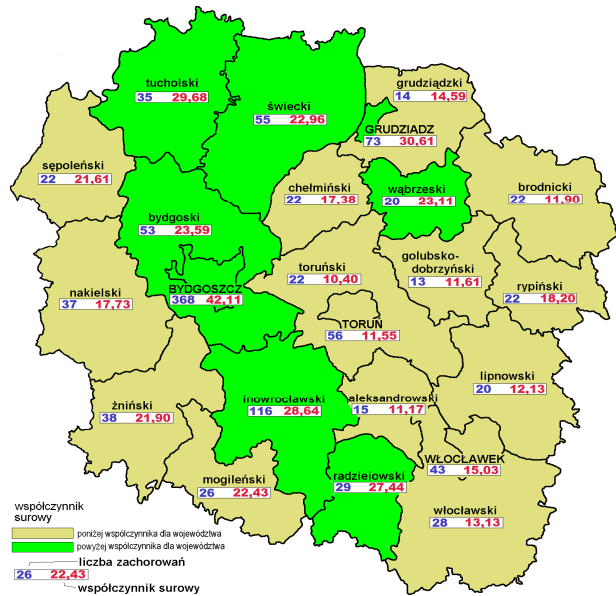

Tabela 5. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u mężczyzn w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005.

Powiat	2001		2002		2003		2004		2005		OGÓŁEM	
	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	3333Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur
aleksandrowski	4	14,56	1	3,75	2	7,48	2	7,48	6	22,49	15	11,17
brodnicki	7	18,70	4	10,88	5	13,58	3	8,12	3	8,12	22	11,90
bydgoski	7	16,08	12	27,30	19	42,48	6	13,12	9	19,26	53	23,59
chełmiński	5	19,19	3	11,96	3	11,94	3	11,92	8	31,82	22	17,38
golubsko-dobrzyński	2	8,81	1	4,49	4	17,92	1	4,48	5	22,38	13	11,61
grudziądzki	2	10,25	5	26,18	0	0	5	26,17	2	10,43	14	14,59
inowrocławski	26	31,41	22	27,26	26	32,21	20	24,81	22	27,42	116	28,64
lipnowski	7	20,61	2	6,10	1	3,05	8	24,52	2	6,12	20	12,13
mogileński	5	21,37	8	34,47	7	30,22	3	13,01	3	13,00	26	22,43
nakielski	8	18,89	10	24,11	5	12,03	8	19,25	6	14,37	37	17,73
radziejowski	2	9,20	6	28,41	1	4,76	12	57,34	8	38,26	29	27,44
rypiński	5	22,21	6	27,38	4	18,31	3	13,74	2	9,19	20	18,20
sępoleński	1	4,81	6	29,65	5	24,68	1	4,94	9	44,35	22	21,61
świecki	11	22,28	6	12,59	19	39,95	10	21,04	9	18,97	55	22,96
toruński	6	14,39	4	9,70	5	11,89	3	7,00	4	9,16	22	10,40
tucholski	6	24,96	7	29,88	6	25,59	7	29,83	9	38,23	35	29,68
wąbrzeski	9	50,44	2	11,64	5	29,06	2	11,64	2	11,68	20	23,11
włocławski	8	18,56	3	7,05	7	16,43	6	14,11	4	9,43	28	13,13
żniński	9	25,36	5	14,48	9	26,10	7	20,30	8	23,18	38	21,90
m. Bydgoszcz	46	25,48	85	48,64	100	57,51	70	40,48	67	39,00	368	42,11
m. Grudziądz	15	31,01	11	23,10	10	20,99	17	35,75	20	42,28	73	30,61
m. Toruń	16	16,60	8	8,16	12	12,34	11	11,37	9	9,32	56	11,55
m. Włocławek	9	15,42	14	24,42	6	10,51	6	10,56	8	14,15	43	15,03
Razem:	216		231		261		214		225		1 147	22,87

Tabela 6. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry
(C43-C44) u mężczyzn w grupach wiekowych w latach 2001–2005

Grupy wiekowe	2001	2002	2003	2004	2005	Ogółem
< 5	0	0	0	0	0	0
5-9	0	0	0	0	0	0
10-14	0	0	0	0	0	0
15-19	0	0	0	1	0	1
20-24	0	1	1	2	1	5
25-29	2	0	1	0	0	3
30-34	3	3	2	2	1	11
35-39	4	5	6	8	4	27
40-44	7	11	12	9	4	43
45-49	7	12	12	6	11	48
50-54	20	13	16	16	24	89
55-59	22	18	20	17	34	111
60-64	30	34	38	31	19	152
65-69	33	29	43	25	35	165
70-74	40	42	47	35	27	191
75-79	28	34	37	34	36	169
80-84	10	17	15	17	17	76
85+	10	12	11	11	12	56
Razem:	216	231	261	214	225	1 147

Rycina 7. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry
(C43-C44) u mężczyzn w latach 2001–2005

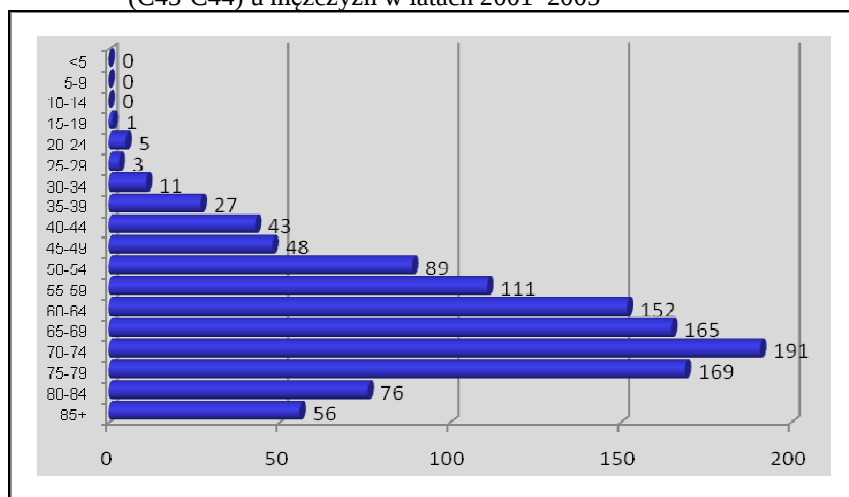

Tabela 7. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i wskaźnik struktury zachorowań na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u kobiet w latach 2001–2005

Rok	Liczby bezwzględne	Współczynniki surowe	Wskaźnik struktury
2001	170	15,71	13,19
2002	245	22,91	13,65
2003	298	27,86	15,24
2004	225	21,04	14,53
2005	233	21,78	15,02

Mapa 2. Rozkład geograficzny zarejestrowanych zachorowań na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u kobiet w latach 2001–2005

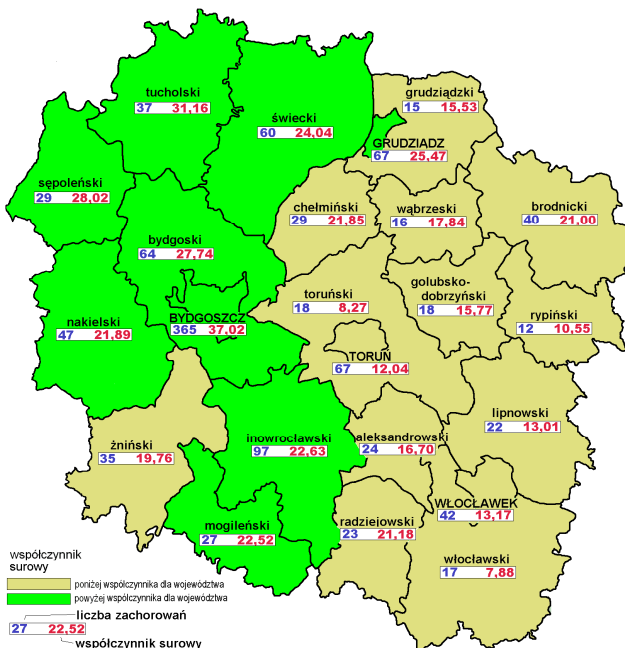

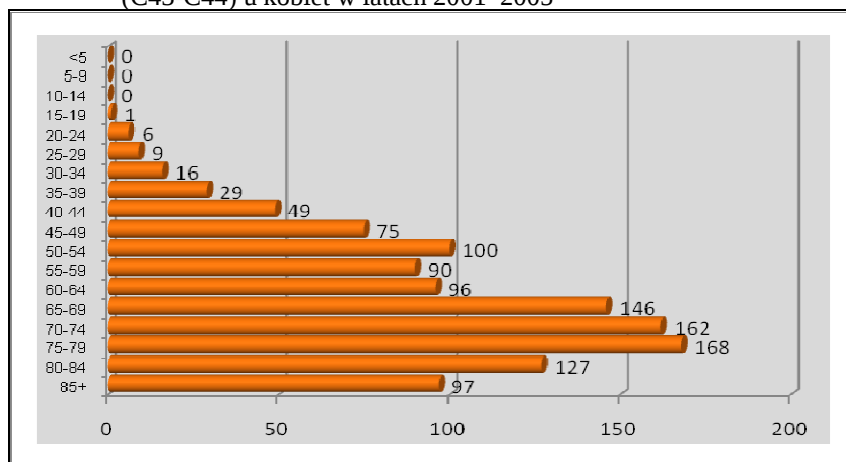
Tabela 8. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry(C43-C44) u kobiet w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005.

Powiat	2001		2002		2003		2004		2005		OGÓŁEM	
	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur
aleksandrowski	5	16,96	4	13,98	4	13,99	3	10,51	8	28,06	24	16,70
brodnicki	10	26,08	11	29,01	10	26,31	4	10,51	5	13,13	40	21,00
bydgoski	8	18,07	6	13,27	19	41,28	20	42,47	11	22,87	64	27,74
chełmiński	2	7,32	12	45,61	4	15,20	4	15,15	7	26,54	29	21,85
golubsko-dobrzyński	2	8,71	2	8,80	3	13,16	8	35,06	3	13,15	18	15,77
grudziądzki	1	5,13	2	10,36	4	20,76	5	25,92	3	15,59	15	15,53
inowrocławski	18	20,80	24	28,01	21	24,52	14	16,36	20	23,45	97	22,63
lipnowski	3	8,65	4	11,86	4	11,91	5	14,91	6	17,86	22	13,01
mogileński	5	20,81	3	12,49	11	45,88	6	25,06	2	8,36	27	22,52
nakielski	9	20,82	8	18,73	9	21,04	11	25,64	10	23,23	47	21,89
radziejowski	2	8,96	3	13,81	4	18,50	5	23,32	9	41,89	23	21,18
rypiński	2	8,60	3	13,23	2	8,85	3	13,26	2	8,84	12	10,55
sępoleński	4	18,99	8	38,77	8	38,82	4	19,42	5	24,27	29	28,02
świecki	10	19,60	10	20,11	12	24,16	13	26,18	15	30,29	60	24,04
toruński	6	14,09	3	7,07	3	6,92	4	9,04	2	4,43	18	8,27
tucholski	3	12,44	9	38,07	11	46,51	9	38,03	5	21,10	37	31,16
wąbrzeski	0	0	3	16,85	5	27,92	3	16,76	5	28,03	16	17,84
włocławski	4	9,17	5	11,63	3	6,97	2	4,64	3	6,96	17	7,88
żniński	4	11,14	4	11,32	11	31,14	9	25,50	7	19,84	35	19,76
m. Bydgoszcz	45	22,21	90	45,61	112	57,04	64	32,77	54	27,80	365	37,02
m. Grudziądz	8	14,95	6	11,41	15	28,63	12	22,95	26	49,74	67	25,47
m. Toruń	16	14,67	15	13,31	16	14,32	7	6,28	13	11,67	67	12,04
m. Włocławek	3	4,65	10	15,68	7	11,00	10	15,74	12	18,93	42	13,17
Razem:	170		245		298		225		233		1 171	21,85

Tabela 9. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u kobiet w latach 2001–2005 w grupach wiekowych w latach 2001–2005

Grupy wiekowe	2001	2002	2003	2004	2005	Ogółem
< 5	0	0	0	0	0	0
5-9	0	0	0	0	0	0
10-14	0	0	0	0	0	0
15-19	1	0	0	0	0	1
20-24	1	2	1	2	0	6
25-29	1	1	5	1	1	9
30-34	2	2	3	5	4	16
35-39	5	7	4	7	6	29
40-44	7	3	16	9	14	49
45-49	12	19	18	14	12	75
50-54	13	25	22	22	18	100
55-59	9	13	27	21	20	90
60-64	15	23	19	18	21	96
65-69	23	34	37	27	25	146
70-74	21	44	42	28	27	162
75-79	21	32	48	34	33	168
80-84	17	26	35	24	25	127
85+	22	14	21	13	27	97
Razem:	170	245	298	225	233	1 171

Rycina 8. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u kobiet w latach 2001–2005

CZERNIAK ZŁOŚLIWY SKÓRY

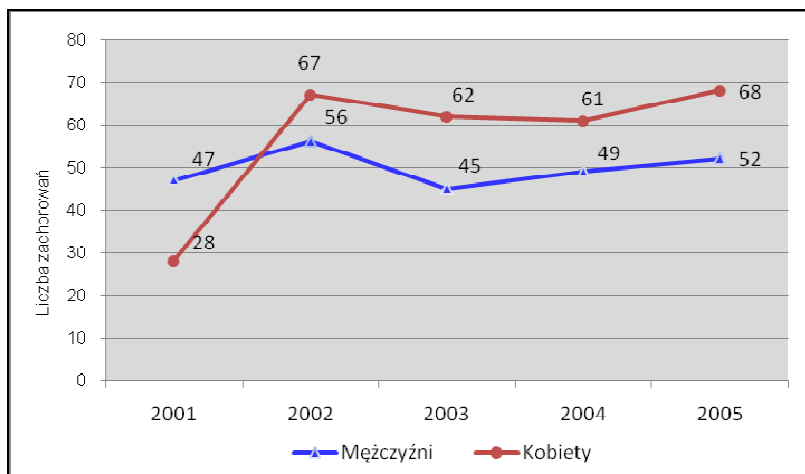
Zarejestrowane zachorowania na czerniaka złośliwego skóry w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2001-2005.

W województwie kujawsko-pomorskim w poszczególnych latach zarejestrowano kolejno: 47, 56, 45, 49, 52, co daje liczbę 249 zachorowania na czerniaka złośliwego skóry u mężczyzn. Natomiast u kobiet kolejno: 28, 67, 62, 61, 68, co daje liczbę 286. Ogółem liczba zachorowań na czerniaka złośliwego skóry wynosi 535 (Tabela 10).

Tabela 10. Zarejestrowane zachorowania na czerniaka złośliwego skóry w latach 2001-2005.

Rok	Mężczyźni Liczby bezwzględne	Kobiety Liczby bezwzględne	Ogółem
2001	47	28	74
2002	56	67	123
2003	45	62	107
2004	49	61	110
2005	52	68	120
Razem:	249	286	535

Rycina 9. Trend czasowy zachorowań na czerniaka złośliwego skóry w latach 2001-2005.

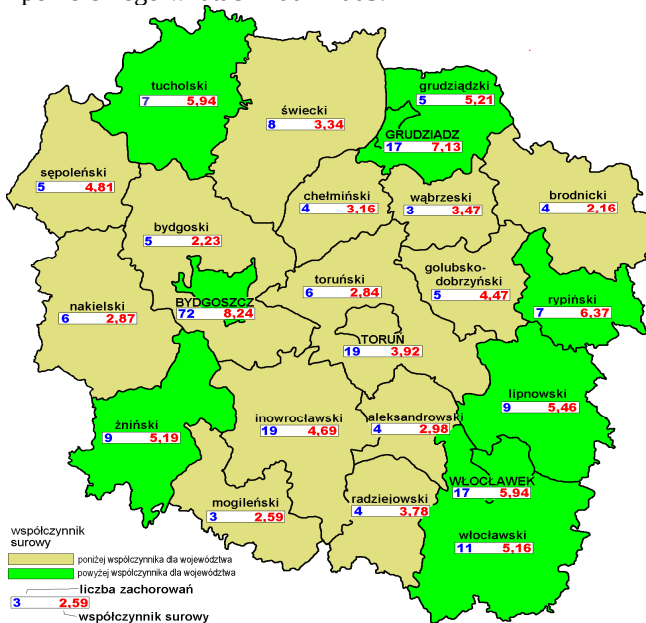

Kolejne tabele, mapy i ryciny ilustrują podobne do w/w dane dotyczące czerniaka złośliwego i innych nowotworów złośliwych skóry osobno dla mężczyzn i kobiet.

Tabela 11. Zarejestrowane zachorowania na czerniaka złośliwego skóry u mężczyzn w latach 2001-2005.

Rok	Liczby bezwzględne	Współczynniki surowe	Współczynniki standaryzowane	Wskaźnik struktury
2001	47	4,61	3,84	1,61
2002	56	5,60	4,53	2,07
2003	45	4,50	3,63	1,45
2004	49	4,91	4,01	1,51
2005	52	5,21	3,99	1,41

Mapa 3. Rozkład geograficzny zarejestrowanych zachorowań na czerniaka złośliwego skóry u mężczyzn w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005.

Współczynnik surowy dla województwa- 4,96

Tabela 12. Zarejestrowane zachorowania na czerniaka złośliwego skóry u mężczyzn w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005.

Powiat	2001		2002		2003		2004		2005		OGÓŁEM	
	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur
Aleksandrowski	2	7,28	0	0	0	0	0	0,00	2	7,50	4	2,98
Brodnicki	2	5,34	1	2,72	0	0	1	2,71	0	0-	4	2,16
Bydgoski	0	0	2	4,55	0	0	1	2,19	2	4,28	5	2,23
Chelmiński	1	3,84	1	3,99	1	3,98	0	0	1	3,98	4	3,16
golubsko-dobrzyński	2	8,81	0	0	1	4,48	0	0	2	8,95	5	4,47
Grudziądzki	0	0	1	5,24	0	0	3	15,70	1	5,21	5	5,21
Inowrocławski	5	6,04	4	4,96	3	3,72	1	1,24	6	7,48	19	4,69
Lipnowski	5	14,72	1	3,05	0	0	2	6,13	1	3,06	9	5,46
Mogileński	0	0	3	12,93	0	0	0	0	0	0	3	2,59
Nakielski	1	2,36	1	2,41	0	0	1	2,41	3	7,18	6	2,87
Radziejowski	0	0	0	0	0	0	4	19,11	0	0	4	3,78
Rypiński	1	4,44	2	9,13	1	4,58	2	9,16	1	4,59	7	6,37
Sępoleński	1	4,81	2	9,88	0	0	0	0	2	9,85	5	4,91
świecki	1	2,03	1	2,10	3	6,31	3	6,31	0	0	8	3,34
toruński	0	0	1	2,42	4	9,51	0	0	1	2,29	6	2,84
tucholski	0	0	2	8,54	1	4,27	2	8,52	2	8,50	7	5,94
wąbrzeski	1	5,60	0	0	1	5,81	1	5,82	0	0	3	3,47
włocławski	5	11,60	1	2,35	2	4,70	2	4,70	1	2,36	11	5,16
żniński	2	5,64	1	2,90	3	8,70	2	5,80	1	2,90	9	5,19
m. Bydgoszcz	11	6,09	15	8,58	15	8,63	13	7,52	18	10,48	72	8,24
m. Grudziądz	2	4,13	5	10,50	1	2,10	5	10,52	4	8,46	17	7,13
m. Toruń	3	3,11	4	4,08	7	7,20	3	3,10	2	2,07	19	3,92
m. Włocławek	2	3,43	8	13,96	2	3,50	3	5,28	2	3,54	17	5,94
Razem:	47		56		45		49		52		249	4,96

Tabela 13. Zarejestrowane zachorowania na czerniaka złośliwego skóry u mężczyzn w grupach wiekowych w latach 2001-2005.

Grupy wiekowe	2001	2002	2003	2004	2005	Ogółem
<5	0	0	0	0	0	0
5-9	0	0	0	0	0	0
10-14	0	0	0	0	0	0
15-19	0	0	0	1	0	1
20-24	0	1	1	2	1	5
25-29	2	0	1	0	0	3
30-34	0	2	0	2	1	5
35-39	3	3	5	4	4	19
40-44	3	8	4	6	1	22
45-49	3	6	4	3	4	20
50-54	5	3	4	4	5	21
55-59	6	4	3	4	14	31
60-64	4	9	8	5	3	29
65-69	10	7	5	7	9	38
70-74	5	6	4	6	3	24
75-79	2	6	5	3	2	18
80-84	3	1	0	1	2	7
85+	1	0	1	1	3	6
Razem:	47	56	45	49	52	249

Rycina 10. Zarejestrowane zachorowania na czerniaka złośliwego skóry u mężczyzn w grupach wiekowych w latach 2001-2005.

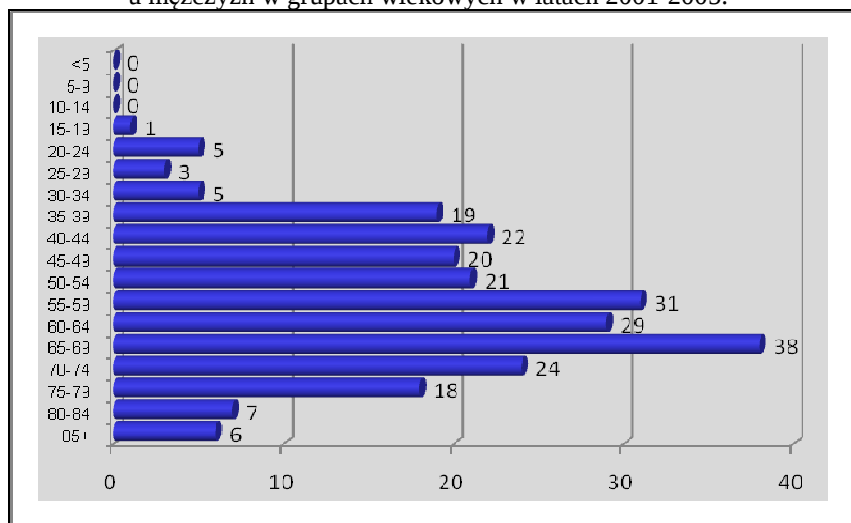
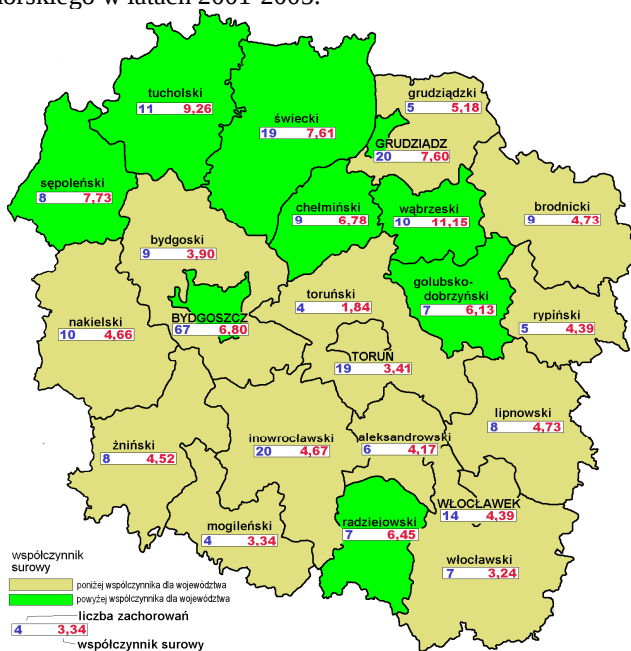

Tabela 14. Zarejestrowane zachorowania na czerniaka złośliwego skóry u kobiet w latach 2001-2005.

Rok	Liczby bezwzględne	Współczynniki surowe	Współczynniki standaryzowane	Wskaźnik struktury
2001	28	2,59	0,99	0,98
2002	67	6,26	2,42	2,39
2003	62	5,80	2,09	2,06
2004	61	5,70	2,04	1,99
2005	68	6,36	2,14	1,91

Mapa 4. Rozkład geograficzny zarejestrowanych zachorowań na czerniaka złośliwego skóry u kobiet w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005.

Współczynnik surowy dla województwa- 5,34

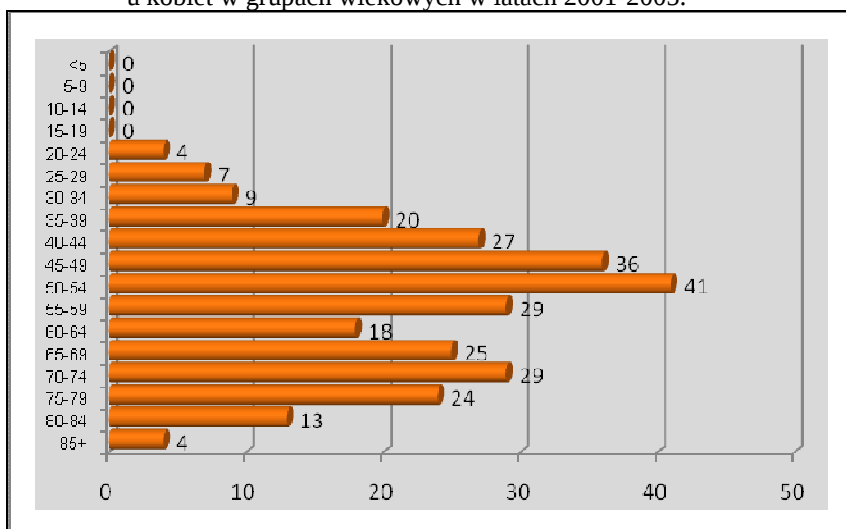
Tabela 15. Zarejestrowane zachorowania na czerniaka złośliwego skóry u kobiet w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005.

Powiat	2001		2002		2003		2004		2005		OGÓŁEM	
	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur
aleksandrowski	1	3,39	1	3,49	0	0	1	3,50	3	10,52	6	4,17
brodnicki	0	0	5	13,19	3	7,89	1	2,63	0	0	9	4,73
bydgoski	2	4,52	2	4,42	0	0	3	6,37	2	4,16	9	3,90
chełmiński	1	3,66	3	11,40	1	3,80	1	3,79	3	11,38	9	6,78
golubsko-dobrzyński	1	4,36	1	4,40	0	0	5	21,91	0	0	7	6,13
grudziądzki	0	0	0	0	3	15,57	2	10,37	0	0	5	5,18
inowrocławski	0	0	5	5,84	2	2,34	5	5,84	8	9,38	20	4,67
lipnowski	0	0	2	5,93	2	5,96	2	5,96	2	5,95	8	4,73
mogileński	2	8,32	1	4,16	1	4,17	0	0	0	0	4	3,34
nakielski	0	0	3	7,02	1	2,34	5	11,65	1	2,32	10	4,66
radziejowski	0	0	1	4,60	0	0	3	13,99	3	13,96	7	6,45
rypiński	2	8,60	1	4,41	1	4,42	1	4,42	0	0	5	4,39
sępoleński	0	0	4	19,39	2	9,71	1	4,85	1	4,85	8	7,73
świecki	3	5,88	5	10,05	2	4,03	3	6,04	6	12,11	19	7,61
toruński	1	2,35	0	0	0	0	1	2,26	2	4,43	4	1,84
tucholski	1	4,15	1	4,23	4	16,91	3	12,68	2	8,44	11	9,26
wąbrzeski	0	0	1	5,62	4	22,34	2	11,17	3	16,82	10	11,15
włocławski	1	2,29	2	4,65	1	2,32	1	2,32	2	4,64	7	3,24
żniński	3	8,35	2	5,66	2	5,66	1	2,83	0	0	8	4,52
m. Bydgoszcz	6	2,96	17	8,61	18	9,17	11	5,63	15	7,72	67	6,80
m. Grudziądz	1	1,87	3	5,71	8	15,27	4	7,65	4	7,65	20	7,60
m. Toruń	2	1,83	4	3,55	4	3,58	3	2,69	6	5,38	19	3,41
m. Włocławek	1	1,55	3	4,70	3	4,72	2	3,15	5	7,89	14	4,39
Razem:	28		67		62		61		68		286	5,34

Tabela 16. Zarejestrowane zachorowania na czerniaka złośliwego skóry u kobiet w grupach wiekowych w latach 2001-2005.

Grupy wiekowe	2001	2002	2003	2004	2005	Ogółem
<5	0	0	0	0	0	0
5-9	0	0	0	0	0	0
10-14	0	0	0	0	0	0
15-19	0	0	0	0	0	0
20-24	0	2	1	1	0	4
25-29	1	1	4	1	0	7
30-34	0	1	1	4	3	9
35-39	3	6	3	3	5	20
40-44	3	1	7	7	9	27
45-49	6	9	7	8	6	36
50-54	4	11	3	9	14	41
55-59	3	5	6	5	10	29
60-64	1	4	6	3	4	18
65-69	1	5	5	10	4	25
70-74	3	10	9	3	4	29
75-79	2	7	7	4	4	24
80-84	1	4	2	2	4	13
85+	0	1	1	1	1	4
Razem:	28	67	62	61	68	286

Rycina 11. Zarejestrowane zachorowania na czerniaka złośliwego skóry u kobiet w grupach wiekowych w latach 2001-2005.

INNE NOWOTWORY ZŁOŚLIWE SKÓRY

Zarejestrowane zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry w województwie kujawsko-pomorskim w latach 2001-2005.

W województwie kujawsko-pomorskim w poszczególnych latach zarejestrowano kolejno: 169, 175, 216, 165, 173, co daje liczbę 898 u mężczyzn. Natomiast u kobiet odpowiednio: 142, 178, 236, 164, 165, co daje liczbę 885 zachorowań na inne nowotwory złośliwe skóry. Ogółem liczba zachorowań na inne nowotwory złośliwe skóry wynosi 1783 (Tabela 17).

Tabela 17. Zarejestrowane zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry w latach 2001-2005.

Rok	Mężczyźni Liczby bezwzględne	Kobiety Liczby bezwzględne	Ogółem
2001	169	142	311
2002	175	178	353
2003	216	236	452
2004	165	164	329
2005	173	165	338
Razem:	898	885	1 783

Rycina 12. Trend czasowy zachorowań na inne nowotwory złośliwe skóry w latach 2001-2005.

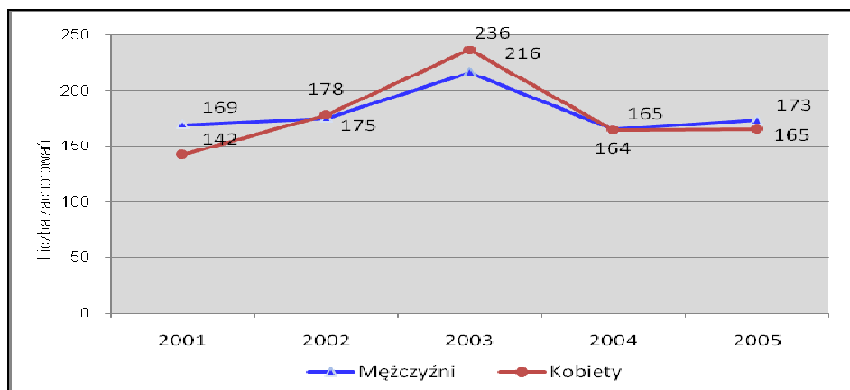

Tabela 18. Zarejestrowane zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry u mężczyzn w latach 2001-2005.

Rok	Liczby bezwzględne	Współczynniki surowe	Współczynniki standaryzowane	Wskaźnik struktury
2001	169	16,58	13,53	5,80
2002	175	17,51	12,18	6,46
2003	216	21,60	15,54	6,97
2004	165	16,52	12,66	5,08
2005	173	17,32	12,51	4,70

Mapa 5. Rozkład geograficzny zarejestrowanych zachorowań na inne nowotwory złośliwe skóry u mężczyzn w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005.

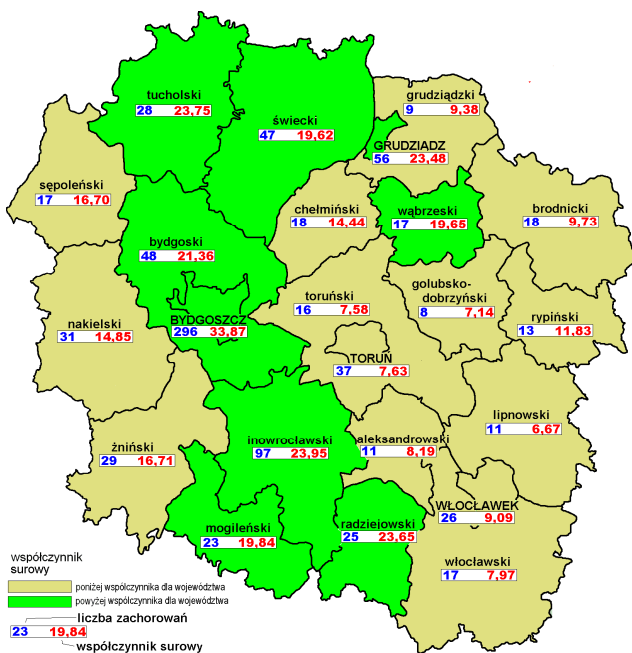

Tabela 19. Zarejestrowane zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry u mężczyzn w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005.

Powiat	2001		2002		2003		2004		2005		OGÓŁEM	
	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur
aleksandrowski	2	7,28	1	3,75	2	7,48	2	7,48	4	15,00	11	8,19
brodnicki	5	13,36	3	8,16	5	13,58	2	5,41	3	8,12	18	9,73
bydgoski	7	16,08	10	22,75	19	42,48	5	10,93	7	14,98	48	21,36
chełmiński	4	15,35	2	7,98	2	7,96	3	11,92	7	27,84	18	14,22
golubsko-dobrzyński	0	0	1	4,49	3	13,44	1	4,48	3	13,43	8	7,14
grudziądzki	2	10,25	4	20,94	0	0	2	10,47	1	5,21	9	9,38
inowrocławski	21	25,37	18	22,30	23	28,49	19	23,57	16	19,94	97	23,95
lipnowski	2	5,89	1	3,05	1	3,05	6	18,39	1	3,06	11	6,67
mogileński	5	21,37	5	21,54	7	30,22	3	13,01	3	13,00	23	19,84
nakielski	7	16,52	9	21,69	5	12,03	7	16,84	3	7,18	31	14,85
radziejowski	2	9,20	6	28,41	1	4,76	8	38,23	8	38,26	25	23,65
rypiński	4	17,77	4	18,25	3	13,73	1	4,58	1	4,59	13	11,83
sępoleński	0	0	4	19,77	5	24,68	1	4,94	7	34,49	17	16,70
świecki	10	20,25	5	10,49	16	33,64	7	14,73	9	18,97	47	19,62
toruński	6	14,39	3	7,27	1	2,38	3	7,00	3	6,87	16	7,56
tucholski	6	24,96	5	21,35	5	21,33	5	21,31	7	29,74	28	23,75
wąbrzeski	8	44,84	2	11,64	4	23,25	1	5,82	2	11,68	17	19,65
włocławski	3	6,96	2	4,70	5	11,74	4	9,40	3	7,08	17	7,97
żniński	7	19,72	4	11,58	6	17,40	5	14,50	7	20,28	29	16,71
m. Bydgoszcz	35	19,38	70	40,05	85	48,89	57	32,97	49	28,52	296	33,87
m. Grudziądz	13	26,88	6	12,60	9	18,89	12	25,24	16	33,82	56	23,48
m. Toruń	13	13,49	4	4,08	5	5,14	8	8,27	7	7,25	37	7,63
m. Włocławek	7	11,99	6	10,47	4	7,00	3	5,28	6	10,61	26	9,09
Razem:	169		175		216		165		173		898	17,90

Tabela 20. Zarejestrowane zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry u mężczyzn w grupach wiekowych w latach 2001-2005.

Grupy wiekowe	2001	2002	2003	2004	2005	Ogółem
<5	0	0	0	0	0	0
5-9	0	0	0	0	0	0
10-14	0	0	0	0	0	0
15-19	0	0	0	0	0	0
20-24	0	0	0	0	0	0
25-29	0	0	0	0	0	0
30-34	3	1	2	0	0	6
35-39	1	2	1	4	0	8
40-44	4	3	8	3	3	21
45-49	4	6	8	3	7	28
50-54	15	10	12	12	19	68
55-59	16	14	17	13	20	80
60-64	26	25	30	26	16	123
65-69	23	22	38	18	26	127
70-74	35	36	43	29	24	167
75-79	26	28	32	31	34	151
80-84	7	16	15	16	15	69
85+	9	12	10	10	9	50
Razem:	169	175	216	165	173	898

Rycina 13. Zarejestrowane zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry u mężczyzn w grupach wiekowych w latach 2001-2005.

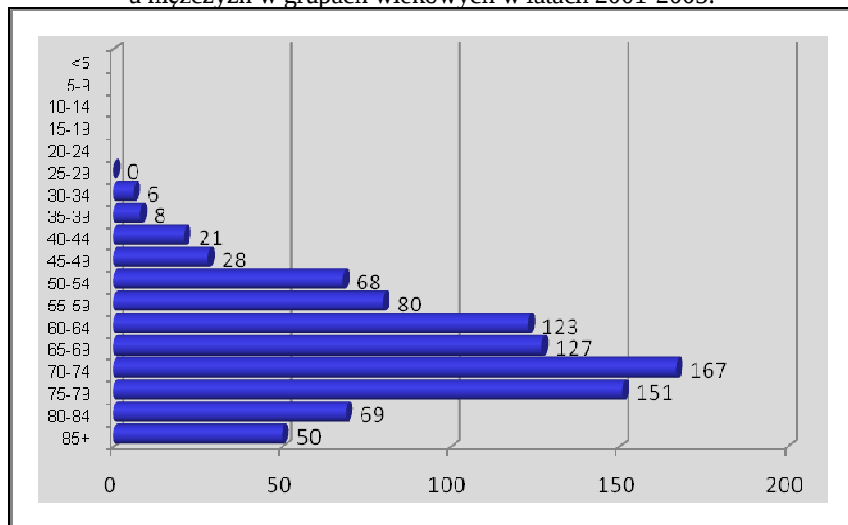
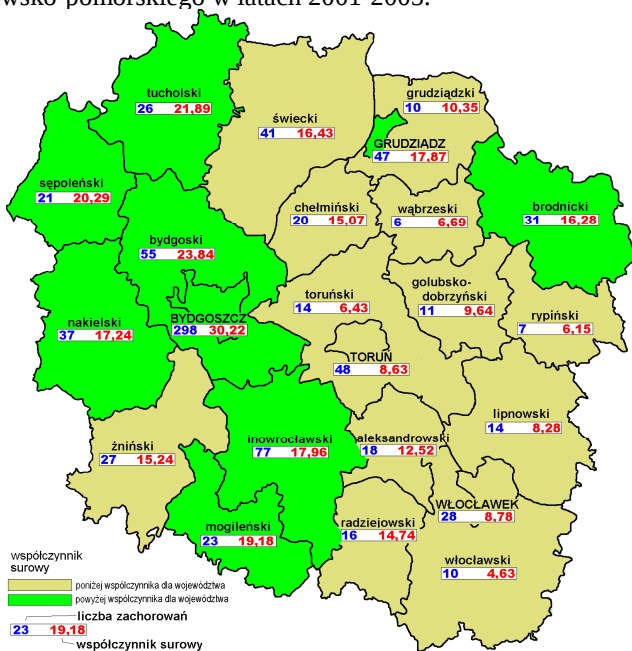

Tabela 21. Zarejestrowane zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry u kobiet w latach 2001-2005.

Rok	Liczby bezwzględne	Współczynniki surowe	Współczynniki standaryzowane	Wskaźnik struktury
2001	142	13,12	7,67	4,97
2002	178	16,64	8,87	6,34
2003	236	22,07	10,97	7,84
2004	164	15,34	8,40	5,36
2005	165	15,43	8,25	4,64

Mapa 6. Rozkład geograficzny zarejestrowanych zachorowań na inne nowotwory złośliwe skóry u kobiet w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005.

Współczynnik surowy dla województwa- 16,51

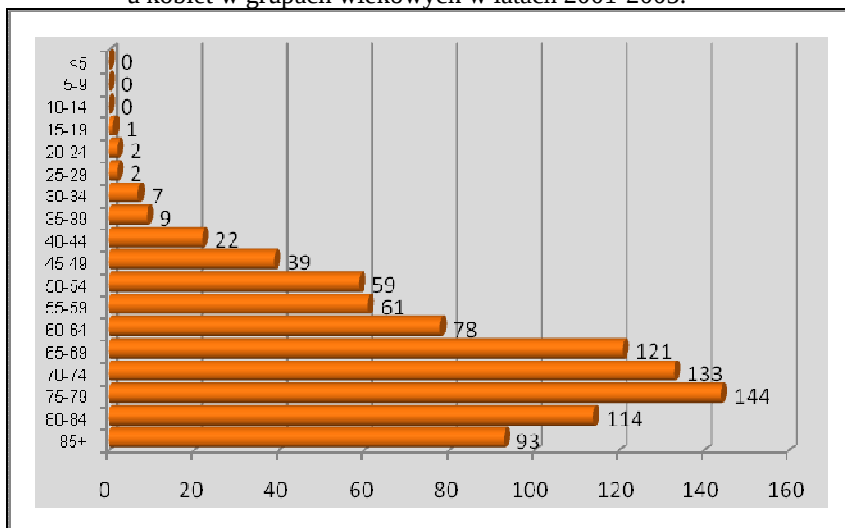
Tabela 22. Zarejestrowane zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry u kobiet w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005.

Powiat	2001		2002		2003		2004		2005		OGÓŁEM	
	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur	Liczba	wsp.sur
aleksandrowski	4	13,57	3	10,48	4	13,99	2	7,01	5	17,54	18	12,52
brodnicki	10	26,08	6	15,82	7	18,42	3	7,88	5	13,13	31	16,28
bydgoski	6	13,55	4	8,84	19	41,28	17	36,10	9	18,71	55	23,84
chełmiński	1	3,66	9	34,20	3	11,40	3	11,36	4	15,17	20	15,07
golubsko-dobrzyński	1	4,36	1	4,40	3	13,16	3	13,15	3	13,15	11	9,64
grudziądzki	1	5,13	2	10,36	1	5,19	3	15,55	3	15,59	10	10,35
inowrocławski	18	20,80	19	22,18	19	22,18	9	10,52	12	14,07	77	17,96
lipnowski	3	8,65	2	5,93	2	5,96	3	8,95	4	11,91	14	8,28
mogileński	3	12,48	2	8,33	10	41,71	6	25,06	2	8,36	23	19,18
nakielski	9	20,82	5	11,71	8	18,70	6	13,99	9	20,91	37	17,24
radziejowski	2	8,96	2	9,21	4	18,50	2	9,33	6	27,93	16	14,74
rypiński	0	0	2	8,82	1	4,42	2	8,84	2	8,84	7	6,15
sępoleński	4	18,99	4	19,39	6	29,12	3	14,56	4	19,42	21	20,29
świecki	7	13,72	5	10,05	10	20,13	10	20,14	9	18,17	41	16,43
toruński	5	11,74	3	7,07	3	6,92	3	6,78	0	0	14	6,43
tucholski	2	8,29	8	33,84	7	29,60	6	25,36	3	12,66	26	21,89
wąbrzeski	0	0	2	11,24	1	5,58	1	5,59	2	11,21	6	6,69
włocławski	3	6,88	3	6,98	2	4,65	1	2,32	1	2,32	10	4,63
żniński	1	2,78	2	5,66	9	25,48	8	22,67	7	19,84	27	15,24
m. Bydgoszcz	39	19,24	73	36,99	94	47,87	53	27,13	39	20,07	298	30,22
m. Grudziądz	7	13,08	3	5,71	7	13,36	8	15,30	22	42,09	47	17,87
m. Toruń	14	12,84	11	9,76	12	10,74	4	3,59	7	6,28	48	8,63
m. Włocławek	2	3,10	7	10,97	4	6,29	8	12,59	7	11,04	28	8,78
Razem:	142		178		236		164		165		885	16,51

Tabela 23. Zarejestrowane zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry u kobiet w grupach wiekowych w latach 2001-2005.

Grupy wiekowe	2001	2002	2003	2004	2005	Ogółem
<5	0	0	0	0	0	0
5-9	0	0	0	0	0	0
10-14	0	0	0	0	0	0
15-19	1	0	0	0	0	1
20-24	1	0	0	1	0	2
25-29	0	0	1	0	1	2
30-34	2	1	2	1	1	7
35-39	2	1	1	4	1	9
40-44	4	2	9	2	5	22
45-49	6	10	11	6	6	39
50-54	9	14	19	13	4	59
55-59	6	8	21	16	10	61
60-64	14	19	13	15	17	78
65-69	22	29	32	17	21	121
70-74	18	34	33	25	23	133
75-79	19	25	41	30	29	144
80-84	16	22	33	22	21	114
85+	22	13	20	12	26	93
Razem:	142	178	236	164	165	885

Rycina 14. Zarejestrowane zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry u kobiet w grupach wiekowych w latach 2001-2005.

OMÓWIENIE

Zachorowania na czerniaka i inne nowotwory złośliwe skóry są narastającym problemem zdrowotnym w Polsce.

W 2010 roku w kraju odnotowano 5987 przypadków zachorowań na czerniaka i inne nowotwory złośliwe skóry u mężczyzn, a 6611 u kobiet (3). W województwie kujawsko-pomorskim liczba zachorowań u mężczyzn wyniosła 342, natomiast u kobiet 335 (4).

W omawianym okresie w województwie kujawsko-pomorskim zarejestrowano ogółem 2317 zachorowań na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) (Tab. 1). Liczba zachorowań u mężczyzn i u kobiet utrzymuje tendencję wzrostową z największym wzrostem liczby zachorowań w roku 2003 (Ryc. 4).

W latach 2001-2005 częściej rejestrowano zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry niż na czerniaka (Ryc. 5, Ryc.6) (5,6,7,8,9).

Wskaźnik struktury zachorowań na nowotwory złośliwe skóry ogółem (C43-C44) w stosunku do pozostałych zachorowań w latach 2001-2005 u mężczyzn wynosi 7,33%, a u kobiet 7,66% (Tab.2, Tab.3).

Oceniając rozkład geograficzny zachorowań u mężczyzn należy stwierdzić, że tendencja występowania tych nowotworów powyżej średniego współczynnika surowego dla województwa występuje w powiatach: m. Bydgoszczy, tucholskim, inowrocławskim, radziejowskim, bydgoskim i wąbrzeskim (Mapa 1), u kobiet w powiatach takich jak: m. Bydgoszczy, tucholskim, sępoleńskim, bydgoskim, świeckim, inowrocławskim, mogileńskim i nakielskim (Mapa 2).

Największe liczby zachorowań przypadają na grupy wieku 60-79 u mężczyzn, a u kobiet 65-79 lata (Tab.6, Tab.9).

W latach 2001-2005 w woj. kujawsko-pomorskim zarejestrowano ogółem 535 zachorowań na czerniaka złośliwego skóry (Tab.10). Trend czasowy u obu płci ma tendencję wzrostową w latach 2001-2002, w kolejnych latach utrzymuje się stały poziom (Ryc.9).

Rozkład geograficzny zarejestrowanych zachorowań na czerniaka wskazuje u mężczyzn północno-wschodnią część województwa jako obszar, częstszego występowania tego nowotworu.

Powiatami, w których zarejestrowano wysoki współczynnik surowy są: m. Bydgoszcz, m. Grudziądz, rypiński, tucholski, m. Włocławek, lipnowski, grudziądzki, włocławski, żniński (Mapa 3.), a u kobiet północna część województwa i powiaty: wąbrzeski, tucholski, sępoleński, świecki, m. Grudziądz, m. Bydgoszcz, radziejowski, golubsko-dobrzyński (Mapa.4).

W grupach wieku największe liczby zachorowań przypadają na lata 65-69 u mężczyzn, u kobiet natomiast na lata 45-54 (Tab.13, Tab.16).

W latach 2001-2005 w woj. kujawsko-pomorskim zarejestrowano ogółem 1783 zachorowań na inne nowotwory złośliwe skóry (Tab.17). Trend czasowy u obu płci ukazuje wzrost w 2003 roku (Ryc.12).

Rozkład geograficzny zarejestrowanych zachorowań na inne nowotwory złośliwe skóry ukazuje u mężczyzn północno-południową część województwa jako obszar, częstszego występowania tego nowotworu. Powiatami, w których zarejestrowano wysoki współczynnik surowy są: m. Bydgoszcz, inowrocławski, tucholski, radziejowski, m. Grudziądz, bydgoski, mogileński, wąbrzeski i świecki (Mapa 5), a u kobiet powiaty: m. Bydgoszcz, bydgoski, tucholski, sępoleński, mogileński, inowrocławski, m. Grudziądz, nakielski i brodnicki (Mapa 6).

W grupach wieku największe liczby zachorowań przypadają na lata 70-79 u mężczyzn, u kobiet natomiast na lata 65-79 (Tab.20, Tab.23).

Przedstawione dane epidemiologiczne dotyczące nowotworów skóry mogą niepokoić. Liczby zachorowań na te nowotwory rosną, stając się coraz większym zagrożeniem populacji. Raz jeszcze godzi się przypomnieć, że działania profilaktyki pierwotnej (unikanie nadmiernego narażenia na promieniowanie słoneczne) oraz wtórnej – właściwa ocena zmian skórnych, winny stać się powinnością pracowników ochrony zdrowia w nadchodzących latach. Permanentna edukacja społeczna w zakresie właściwych zachowań ochronnych oraz dobry dostęp do specjalistycznej opieki dermatologicznej i onkologicznej powinny stać się priorytetem działań służb medycznych oraz innych władz społecznych w walce z nowotworami skóry.

SPIS TABEL

Tabela 1. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) w latach 2001–2005	10
Tabela 2. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u mężczyzn w latach 2001–2005.....	11
Tabela 3. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u kobiet w latach 2001–2005.....	12
Tabela 4. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i wskaźnik struktury zachorowań na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u mężczyzn w latach 2001–2005.	13
Tabela 5. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u mężczyzn w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005.	14
Tabela 6. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u mężczyzn w grupach wiekowych w latach 2001–2005	15
Tabela 7. Liczby bezwzględne, współczynniki surowe i wskaźnik struktury zachorowań na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u kobiet w latach 2001–2005	16
Tabela 8. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry(C43-C44) u kobiet w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005. .	17
Tabela 9. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u kobiet w latach 2001–2005 w grupach wiekowych w latach 2001–2005	18
Tabela 10. Zarejestrowane zachorowania na czerniaka złośliwego skóry w latach 2001-2005.	19
Tabela 11. Zarejestrowane zachorowania na czerniaka złośliwego skóry u mężczyzn w latach 2001-2005.	20
Tabela 12. Zarejestrowane zachorowania na czerniaka złośliwego skóry u mężczyzn w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005.....	21

Tabela 13. Zarejestrowane zachorowania na czerniaka złośliwego skóry u mężczyzn w grupach wiekowych w latach 2001-2005.	22
Tabela 14. Zarejestrowane zachorowania na czerniaka złośliwego skóry u kobiet w latach 2001-2005.	23
Tabela 15. Zarejestrowane zachorowania na czerniaka złośliwego skóry u kobiet w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005.	24
Tabela 16. Zarejestrowane zachorowania na czerniaka złośliwego skóry u kobiet w grupach wiekowych w latach 2001-2005. ...	25
Tabela 17. Zarejestrowane zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry w latach 2001-2005.	26
Tabela 18. Zarejestrowane zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry u mężczyzn w latach 2001-2005.	27
Tabela 19. Zarejestrowane zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry u mężczyzn w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005.	28
Tabela 20. Zarejestrowane zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry u mężczyzn w grupach wiekowych w latach 2001-2005.	29
Tabela 21. Zarejestrowane zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry u kobiet w latach 2001-2005.	30
Tabela 22. Zarejestrowane zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry u kobiet w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005.	31
Tabela 23. Zarejestrowane zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry u kobiet w grupach wiekowych w latach 2001-2005.	32

SPIS RYCIN

Rycina 1. Nowotwory złośliwe skóry	6
Rycina 2. Obraz zmian skórnych rozpoznanych jako czerniak	7
Rycina 3. Kliniczna i dermatoskopijna ocena zmian skórnych	8
Rycina 4. Trend czasowy zachorowań na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) w latach 2001–2005	10
Rycina 5. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u mężczyzn w latach 2001–2005.....	11
Rycina 6. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u kobiet w latach 2001–2005.	12
Rycina 7. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u mężczyzn w latach 2001–2005	15
Rycina 8. Zarejestrowane zachorowania na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u kobiet w latach 2001–2005	18
Rycina 9. Trend czasowy zachorowań na czerniaka złośliwego skóry w latach 2001-2005.	19
Rycina 10. Zarejestrowane zachorowania na czerniaka złośliwego skóry u mężczyzn w grupach wiekowych w latach 2001-2005.	22
Rycina 11. Zarejestrowane zachorowania na czerniaka złośliwego skóry u kobiet w grupach wiekowych w latach 2001-2005.	25
Rycina 12. Trend czasowy zachorowań na inne nowotwory złośliwe skóry w latach 2001-2005.	26
Rycina 13. Zarejestrowane zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry u mężczyzn w grupach wiekowych w latach 2001-2005.	29
Rycina 14. Zarejestrowane zachorowania na inne nowotwory złośliwe skóry u kobiet w grupach wiekowych w latach 2001-2005.	32

SPIS MAP

Mapa 1. Rozkład geograficzny zarejestrowanych zachorowań na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u mężczyzn w latach 2001–2005.....	13
Mapa 2. Rozkład geograficzny zarejestrowanych zachorowań na nowotwory złośliwe skóry (C43-C44) u kobiet w latach 2001–2005.....	16
Mapa 3. Rozkład geograficzny zarejestrowanych zachorowań na czerniaka złośliwego skóry u mężczyzn w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005.	20
Mapa 4. Rozkład geograficzny zarejestrowanych zachorowań na czerniaka złośliwego skóry u kobiet w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005.	23
Mapa 5. Rozkład geograficzny zarejestrowanych zachorowań na inne nowotwory złośliwe skóry u mężczyzn w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005.	27
Mapa 6. Rozkład geograficzny zarejestrowanych zachorowań na inne nowotwory złośliwe skóry u kobiet w powiatach województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001-2005.	30

LITERATURA

1. Witryna internetowa <http://onkonet.pl>
2. Międzynarodowa Statystyczna Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych X Rewizja ICD, Kraków, 1996
3. Witryna internetowa <http://85.128.14.124/krn>
4. Mierzwa T, Windorbska W, Turczyn B, Jańczak R. „Zachorowania i zgony na nowotwory złośliwe w województwie kujawsko-pomorskim w 2010 roku”, Bydgoszcz, 2012
5. Mierzwa T, Stanka J, Turczyn B. „Zachorowania na nowotwory złośliwe w województwie kujawsko-pomorskim w 2001 roku”, Wyd. WM Bydgoszcz, 2003
6. Mierzwa T, Stanka J, Turczyn B. „Zachorowania na nowotwory złośliwe w województwie kujawsko-pomorskim w 2002 roku”, Wyd. WM Bydgoszcz, 2004
7. Mierzwa T, Windorbska W, Stanka J, Turczyn B. „Zachorowania na nowotwory złośliwe w województwie kujawsko-pomorskim w 2003 roku”, Wyd. WM Bydgoszcz, 2005
8. Mierzwa T, Windorbska W, Stanka J, Turczyn B. „Zachorowania na nowotwory złośliwe w województwie kujawsko-pomorskim w 2004 roku”, Wyd. WM Bydgoszcz, 2006
9. Mierzwa T, Windorbska W, Turczyn B, Jańczak R. „Nowotwory złośliwe w województwie kujawsko-pomorskim w 2005 roku”, Bydgoszcz, 2007

CENTRUM ONKOLOGII W BYDGOSZCZY

ZAKŁAD PROFILAKTYKI I PROMOCJI ZDROWIA

**WOJEWÓDZKI KUJAWSKO-POMORSKI
REJESTR NOWOTWORÓW ZŁOŚLIWYCH**

**85-796 BYDGOSZCZ
UL. DR I. ROMANOWSKIEJ 2**

TEL.: (052) 374-34-40

FAX : (052) 374-31-30

EMAIL: rnz@co.bydgoszcz.pl

INTERNET: <http://rnz.co.bydgoszcz.pl>